

Vinduer, Døre og Lister.

Godt og billigt Arbejde.

Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

Men vi ved kun at trække op de samme Linjer som Marx og Engels, da man efter Pariser-Kommunen krævede, at de skulde optage Fornægtelsen af Religionen paa deres Program. Marx og Engels svarede hertil, at man »har haft Lejlighed nok til at erfare, at Forfølgelse er det bedste Middel til Fremme af misliebige Overbevisninger.

Derfor er Stalinismens Stilling til den russiske Kirke farlig — for Sovjet selv. Og Venner af det russiske Folks sande Frihed ser med Bekymring de vældige Vanskeligheder, som Sovjet ved denne Taktik skaber for sig selv.

Úr Føroyum.

Thorshavn.

D. F. D. S.

S/S. »Botnia« ankom fra Leith i Fredags, efter først at have været inde i Transisvaag med en Ladning Olive til Firmaet Dam & Nolsøe. »Botnia« fortsatte til Island samme Aften.

Senere arriverede S/S. »Island« og M/S. »Dronning Alexandrine«, den første fra Island, den anden fra København.

S/S. »Sleipner« afgik fra Thorshavn i Søndags til København via Leith.

Skipafelagið Føroyar.

S/S. »Tjaldur« for igår morgun til Keypmannahavn. S/S. »Havhestur« for månakvöldið til Hull.

Koncerten

i Søndags var godt besøgt; et Tegn paa at den klassiske Musik stadig holder Terræn, trods Jazz-Musikken Paagaan.

Det er vanskeligt, ud af det udsøgte Program, at gøre særlige Udpluk. Hvis jeg siger at *Tischendörfs* »Harpesnekken« var særdeles nydelig, hvad jeg absolut mener, skal det dog ikke gaa udover »Kong Østein og Trønderne«, der mere virkede ved sin Vælde.

Blandt kendte fremmede Toner, til hjemlig Tekst, gjorde *Gunnar Dahl-Olsens* Sang »Út norður úr Bretlandi« et helt godt Indtryk paa Publikum.

Salonorketret udførte smukt 3 klassiske Musikstykker, der modtoges pent af Publikum. Det samme skal siges om det firehændige Klaverspil.

Alt i alt en god Koncert.

Quinto.

Ottesens Føroyafiskur.

»Fiskur« hevur sent nakað av fiski út ímillum fólk, bæði her á landi og aðrastaðni, so tey kunna hava tilhövið at smækka henda frálíka fisk — pressan er ikki undantikin.

Fiskurin, ið komin er frá Ís- virkinum, er ikki bert »bara góður«, tí tað er ikki ómikið sagt, at hann er betur enn fiskur nýgning ír sjónum, og er ikki aleina góður sum kók- aður matur, men frálíkur, tá ið

hann er steiktur — og av besta slag til knettir. Tað hevði verið lagamanni, um hesin fiskur hevði verið at fingið til keyps fyrr í vetur í Havn, hvar mong mangan hava verið doguraleys vegna fiskaloysi. Í seinastuni hevur Ottensens Føroyafiskur verið til sølu hjá M. P. Jacobsen í Sverrisgotu.

Ein kend kvinna í Keypmannahavn gevur Ottensens Føroyafiskur hetta ummali:

»Som Husmoder, der sættes Pris paa en virkelig god og nærende Fisk, vil jeg gerne udtale, at den mig tilsendte Kablian var meget fin og velsmagende, og den færoske Helleflynder er den bedste, jeg har smagt.

Det vilde glæde mig, om der her i Byen kunde blive et Marked for disse Varer, til lige store Glæde for Forbrugerne her, som for Fiskerne paa de fjerne Atlanterhavsoer.

Erbødigt

Fru Borgmester Anna Andersen,
København.»

Havnar býráð.

Býráðsfundur verður miðvikudagin komandi kl. 8. s. p.

Kirkjubøur.

Slíkt er ikki til at skilja!

Harri blaðstjóri! Sjálvandi kemur tað ikki mær við at taka dagar millum tygum og »Diml.« viðvíkjandi tí, ið Kvívíkskingar greiddu frá í blað tygara um, at teimum var sýtt at rógva út í Gronlandi.

Men tygum vera jú í »Diml.« happaður fyrri, at tygum lótu hesar menn heilt óskalaðar sleppa at frammføra kærumál sít — utan at tygum við einum orði logdu uppí til at bera í boturlíka fyrri ministarin, enn tá tygum sjálvur eru í politiskum parti við honum.

Politikkur er ikki starv og trá eftir at vinna føðilandi sínum frama og landsfólki sínum góð og livilig kor. Politikkur er handilsskapur, spekulasjon, livibreyð! Hvi fylgja tygum ikki hesi læru frá »Diml.«? — ein læra, sum jú annars ikki er ókend her á landi!

Hvi smeikaðu tygum ikki fyrri ministerinum við einum lítillum »hala« til Kvívíkskingar? Ikki er sagt, at hetta onkuntið kundi verða minst tygum aftur í góðum!

»Diml.« má væl undrast á! Men eg og fleiri takka tygum, at tygum vísa, at blað tygara hevur annað í hyggju enn til eigið gagn at vera varðhundur hjá ministerinum — enn tá ikki um tit eru í sama politiska parti.

Sverre Patursson.

Tveroyri.

Forstanderskabsvalget i Frødebo.

I Torsdags afholdtes Forstanderskabsvalg. Der var opstillet 4 Kandidatister, saa Vælgerne havde en Del at vælge imellem.

Paa Liste A var Sysselmand Djurhuus Nr. 1. Liste B mødte med Købm. Herluf Thomsen i i Spidsen. Liste C var Socialdemokraternes med H. J. Lindberg og P. M. Dam som Førstemænd. Liste D, der antagelig er lavet i sidste Øjeblik, havde Havnemester H. C. Hansen til Nr. 1.

Socialdemokraternes Liste fik, imod Forventning, saa stort et Stemmetail, at den fik 3 Kandidater valgt — der manglede kun 5 Stemmer for at sikre Fler-tallet.

Liste B fik sine 2 bundsforvandre, Sambandsmanden Herluf Thomsen og Selvestyremanden Poul Nolsøe, valgt. Det

skulde vel være en Alliance, der forsløg noget, naar det gjalt at bræmme den udprægede socialdemokratiske Arbejderbefolknings Indflydelse paa Frødebo Sogns Kommunes Styrelse. Ved fælles Anstrængelse opnaaedes 2 Mandater til lige Deling mellem de to Partier, som dog altid vil kunne klinkes sammen, naar det gælder om at standse Demokratiets Fremmarch.

Sysselmand Djurhuus kom ind paa A-Listen og Havnemesteren kunde lige naa at komme ind paa C-Listen.

Det nye Forstanderskab er vel »nakað spróktur«, men vi faar nu se, hvorledes de enes om at vælge en Formand.

C.

Perkeri.

Tryggingar-spurn-ingur.

»Føroya Social-Demokrat« biðist fáa okkum greiðu á, um vit fiskimenn eru tryggjaðir alt árið, tá vit við mynstring hava rindað tryggingargjald. Vit undirskrivaðu fiskimenn góldu trygging fyrri 1929, tá vit fóru at fiska. Nú í vetur arbeidda vit uppá akveg her í bygdini. Vit arbeidda vegin fyrri akord. Nú fáa vit rokning frá Føroya Vanlukkutrygging fyrri tá tíð, vit hava arbeitt upp á vegin.

Vit meina, at vit eru ikki skyldigir at rinda hettar tryggingargjald, og vóna vit at fáa greiðu á hesum.

Virðingarfyllt
Fleiri fiskimenn.

Hesin spurningur hevur mangan verið havdur á lofti, í ein hevur ikki nakað avgjort kunna sagt um, hvussu langi tryggingargjald fiskimanna rokki í hansara arbeið, meðan hann er á landi. Innendi spurningur er fyrilagdur Føroya Vanlukkutrygging, ið sigur seg at hava sent hann til Arbeðartryggingarráðið til avgerðar, og er tí rettast enn at biða og vita, hvussu ráðið avgerið henda flokta spurning.

Blaðst.

Kredit-Monopol.

Af Knud Korst.

(Sluttet).

Man har underliden drøftet det Problem, om Centralbanken bør være et Statsinstitut eller et privilegeret Aktieselskab. Set paa Baggrund af de meget strenge Regler, der er givet for Sædelbankens Virksomhed, er dette Spørgsmaal imidlertid ikke slet saa afgørende som det maa synes; et privat Foretagende i almindelig Forstand kan Thider dog være ingen Omstændigheder blive. I Oktober har Staten Lejlighed til at sikre sig den Indflydelse paa Ledelsen og den Andet i Udbyttet som den finder rimeligt. At Staten i Øjeblikket i begge Henseender er ganske urimeligt forførdet, skyldes den — lovrigt ogsaa paa andre Punkter — daarlige Af-fattelse af Oktoberen af 1908, der som bekendt er gældende til 1938. Til den Tid vil Ordningen selvfølgelig blive ganske anderledes i Statens Fæver.

Som sagt Nationalbanken ma staa udenfor de Transaktioner i Næringslivet, som den koncentrerede Finanskapital lovrigt maa indele sig paa. Indirekte kan Nationalbanken naturligvis komme til at medvirke ved salige Transaktioner, derved at den yder Forretningsbankerne Driftsmidler — gennem Redskontoring af Vekslor, Belæning af Værdipapirer etc. Naar dette fører til uheldige Tilstande, er man derfor ogsaa tilbøjelig til at lægge en væsentlig Del af Ansvaret over paa Sædelbanken; den kunde jo holde igen paa Kreditten siger man.

Derved skyder man selvfølgelig langt over Maalet; Nationalbanken kan umulig have Ansvaret for enhver uholdbar Spekulation. Men det er paa den anden Side ikke urimeligt at forlange, at Nationalbanken har en vis Føling med, hvorlille Forretningsbankerne i det store og hele bruger de Midler, som Sædelbanken forsyner dem med; stort set har denne Banks Ledelse utvivlsomt Muligheder for at imødegaa uheldige Tendenser i Erhvervslivet — ikke i Politessen, men i Hovedlinjerne.

Det Omraade, hvor Finanskapitalets Koncentration og Sammenfletning med det øvrige Erhvervsliv friest kan finde Sted, er Forretningsbankerne. Og en eventuel Brydning mellem den demokratiske Statsmagt og den private Pengemagt kommer derfor til at staa paa dette Gebet. Dette Gebet er naturligvis ogsaa meget stort og meget betydningsfuldt; Forretningsbankerne raader tilsammen over Pengemidler paa rundt 3 Milliarder Kr., hvoraf ikke meget mere end en Tienedel er egne Midler.

Den Del af Finanskapitalen der samler sig om Forretningsbankerne, er i ikke ringe Grad koncentreret. Af de nævnte 3 Milliarder Kr. raader saaledes de tre største Hovedstadsbanker (med deres Filialer) over mere end Halvdelen og det er ganske givet, at her fra disse Storbanker udgaaer en meget stor Indflydelse paa Handel, Industri og Trafik. En nærmere Undersøgelse bl. a. af de personelle Forhold vilde da ogsaa vise, hvor nær Tilknytningen er.

Med den Udvikling i Retning af Størdrift, som Erhvervslivet i den Tid er inde i, er imidlertid saavel Bankvæsenets Koncentration som dens nære Tilknytning til Erhvervet uundgaaelig. Og forsaavidt den moderne Erhvervsorganisation er den nødvendige Forudsætning for Nationens materielle Velstand, kan man fra et samfundsmæssigt Synspunkt heller intet have at indvende mod denne Udvikling. Det man kunde ønske var naturligvis først og fremmest, at Forretningsbankerne ikke indlod sig paa salige Transaktioner som dem, der har rystet det danske Samfund i Efterkrigstiden: Finansiering af vanvittige Projekter, Udpumpning af produktive Virksomheder eller Medvirking til en saadan fra Børspekulanter Skide (Overkapitalisering, Aktiedvandling etc.); Anvendelse af betroede Midler til at holde Liv i overkapitaliserede Virksomheder — for blot at nævne nogle enkelte Punkter af det lange Synderegister.

At skabe Lovregler til Hindring af salige Transaktioner er imidlertid uhyre vanskeligt. Ganske vist lod det sig formelt gøre at foreskrive meget skræppe Regler for Bankvirksomhed, fremfor alt for Midlernes Anbringelse, saaledes som man jo har gjort det for Sparekassernes Vedkommende. Men i Realiteten er det ugerligt saaledes at underbinde Bankernes Dispositionsfrihed. Thi der maa jo dog være nogle Instituter i et moderne Samfund, hvorfra Finansieringen af den egentlige forretningsmæssige Virksomhed kan foregaa. Der maa være et Sted, hvor det risikable Eksperiment med erhvervsmæssige Udvikler og Nydannelser kan have sit Støttepunkt; og man kan heller ikke forlange, at en Bankdirektion uden videre lader et Engagement falde, sel om den paagældende Virksomhed midlertidigt kommer i Vanskeligheder. Fra alskellige af vore Aktieselskabers Historie véd vi jo, at et Foretagende snart kan være i Balgedalen, snart paa Toppen alene som Folge af de skiftende Konjunkturer, altsaa uden at der er foretaget spekulative Operationer med det.

Slig, gør, at en Lov for Forretningsbankerne slet ikke kan sættes over de Modeller, hvorefter Lovene for Sparekasser, Forsikringsanstalter eller Centralbanken er opbygget. Det lader sig i Almindelighed heller ikke gøre, at nægte Bankerne Ret til at modtage Indlaan; thi derved vilde

Forlovelse, Egteskab, verdensberømt Bog, 196 Side, 1,85. — Dr. M. Padden, amerikansk Læge: Egtskabelig Livslykke, 2 store Bind, kun 3 Kr. for begge B. — Døjlige Sne, den unge, dybtusinde Kvindes Testamente, Op-lag 40,000, 1,35. — Ford: Hemmelighe-den ved at fange Penge, 1,25. — Sundhedsraa, mange Oplysninger, kun 1,00. — Elvefjer: Muntre Fortællinger, kun 1 Kr. 25 Øre. — Filmen Eventyr, stort Pragtværk med 125 Kunstfigurer, kun 3½ Kr. — Ungdom og Karlighed, 0,75. Selves Bogforlag, Ald. F. S. D., Odense.

man underbinde deres Virksomhed saa meget, at de simpelthen vilde blive forvandlede til Veksellerforretninger. Af Hensyn til Publikum skulde det heller ikke synes fornuftigt at skrive til saa drastiske Forbudsregler; thi Folk maa jo være paa det rene med, at der i al Forretningsvirksomhed er et Risikomoment, og de der vil undgå Risiko har jo Sparekasserne at bringe deres Sparepenge i.

I en Banklov vil man bermod kunne opstille visse Regler for at sikre en vis Likviditet, saaledes at Bankerne enhver Tid kan honorere Indskudenes berettigede Krav; og man vil kunne give visse Retningslinjer for Regnskabsafleggelsen — navnlig med Hensyn til Optagelsen i Status af saadanne Udlaan, som Debitoren stude af Stand til at forrente, og hvis virkelige Værdi altsaa er tvivlsom.

Det afgørende, men ogsaa det vanskeligste Punkt i Forholdet mellem Stat og Forretningsbank er imidlertid det, der handler om Statens Indseende med Virksomheden. Som bekendt bestaar der her i Landet en Embedsinstitution med denne Opgave, nemlig Banktilsynet. Men det er klart, at en saadan Institution umuligt kan føre effektivt Tilsyn med de Tusinder af vidt forskellige Forretninger, som Bankerne i vor Tid er ude i; desuden kan den kun gribe ind mod bedrageriske og rent hasarderede Transaktioner, som den maa faa Færden af. Derimod kan den ikke medvirke saadanne Operationer fra Bankernes Side, som vel er lovlige og privatøkonomisk holdbare, men som samfundsmæssigt set er betænkelige, f. Eks. Støtte til et Konsortium med det Formaal at udvinde et Selskabs Aktiekapital o. l. uheldige Manipulationer med produktive Virksomheder, eller Hjælp til skæbnesvangre Ringlænelser, eventuelt monopolagtig Sammen-slutning af de store Banker selv.

Ud fra dette Synspunkt vilde det maa ske være rimeligt, om Staten havde Ret til at sætte sin Mand ind i de store Bankers Bestyrelse, saaledes at han i givet Fald kunde sætte Statens Opfattelse op mod den private økonomiske. En saadan Forholdsregel kan vel synes ret drastisk, men kun ud fra den tilvante Opfattelse, at en Bankforretning er noget ligesaa privat som en Spøkhøveforretning. En Opfattelse som ikke er videre holdbar, da det jo dog er andre Folks Penge Bankerne forvalter, og da deres Medvirking i Erhvervslivet er af saa omfattende en Karakter.

En saadan Tanke maa alligevel for Tiden siges at være nærmest Utopi. Staten maa da finde andre Udveje til at gøre sin Indflydelse gældende i Bankverdenen. En saadan Udvej er at oprette en Statsbank; en Udvej som man i stor Stil er inde paa i Tyskland, og som man i Kraft af Begivenhedernes særlige Udvikling ogsaa er dumpet ind paa her i Landet, nemlig ved Landmandsbankens Forvanding til Shtsbank — i den Forstand at Staten ejer Aktierne.

Herved undgaar man vel ikke bedrageriske eller forrykte Transaktioner — thi Folk, der har Disposition for sligt, kan ogsaa Staten komme for Sikke at sætte ind i Bankledelsen. Men Staten har dog derved en vis Adgang til at medvirke ved Forvaltningen af Nationens mobile Kapitalkraft. Og desuden saadan som Bankerne har udviklet sig, til at blive i Realiteten halvofficielle Institutioner, vil det være rimeligt at sætte et nyt Ele-